

Päiväys: 7.6.2005

Edellinen päiväys: 29.1.2001

1. KEMIKAALIN JA SEN VALMISTAJAN, MAAHANTUOJAN TAI MUUN TOIMINNANHARJOITTAJAN TUNNISTUSTIEDOT**1.1 Kemikaalin tunnistustiedot****Kauppanimi**

VIDEOJET 16-5480 MUSTESUIHKUKIRJOITIN MUSTE

Tunnuskoodi**1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus****1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna**

Mustesuihkukirjoittimen väriaine (muste).

Lue käyttöohjeet.

1.2.2 ToimialakoodiTOL: G516 Koneiden , laitteiden ja
tarvikkeiden tukkukauppa.**1.2.3 Käyttötarkoituskoodi**

KT: 10 Väriaineet

1.2.4 Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen**1.2.5 Kemikaalia käytetään vain yleiseen kulutukseen****1.3 Valmistajan, maahantuojan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot****1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**
SUOMEN TEOLLISUUSMERKINTÄ OY**1.3.2 Yhteystiedot****Katuosoite**

SIRRIKUJA 3 A

Postinumero ja -toimipaikka

00940 HELSINKI

Postilokero**Postinumero ja -toimipaikka****Puhelin**

09-3424 000

Telefax

09-3422 433

Y-tunnus

0650222-0

1.3.3 Ulkomaisen valmistajan tiedot**1.4 Hätäpuhelinnumero****1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

09-471 977 (suora); 09-47 11 (vaihe),

Myrkytystietokeskus, PL 340, Haartmaninkatu 4, 00029 HUS (Helsinki)

2. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**2.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat**

2.1.1 CAS-numero tai muu koodi	2.1.2 Aineosan nimi	2.1.3 Pitoisuus	2.1.4 Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja muut tiedot aineosasta
141-78-6	Etyyliasettaatti	1-3 %	F; Xi; R11-36-66-67
67-63-0	Propan-2-oli	1-3 %	F; Xi; R11-36-67
108-10-1	Metyyli-isobutyryliketoni	3-7 %	F; Xn; R11-20-36/37-66
64-17-5	Etanoli	75-90 %	F; R11

2.1.5 Aineesta tehty asetuksen liitteen 3 mukainen hakemus tai ilmoitus**2.1.6 Vaaraton aine on ilmoitettu luottamuksellisena****2.1.7 Muut tiedot**

3. VAARALLISTEN OMINAISUUKSIEN KUVAUS

Luokitus:
F Helposti syttyvä
R11 Helposti syttyvää.

4. ENSIAPUOHJEET

4.1 Erityiset ohjeet

4.2 Hengitys

Höyryjä hengittänyt raittiiseen ilmaan. Tarvittaessa happea tai tekohengitystä, lääkärinhoitoon välittömästi.

4.3 Iho

Riisuttava heti saastunut vaatetus. Iho pestään välittömästi runsaalla saippuavedellä. Tarvittaessa lääkärinhoitoon.

4.4 Roiskeet silmiin

Mahdolliset piilolinssit poistettava. Silmiä huuhdeltava VÄLITTÖMÄSTI juoksevalla vedellä ainakin 15 minuutin ajan pitäen silmiä auki. Silmä lääkärihoitoon.

4.5 Nieleminen

Suu huuhdottava runsaalla vedellä.
EI SAA oksennuttaa ilman lääkärin valvontaa.
Tajuttomalle ei saa koskaan antaa mitään suun kautta. Lepoa.
Tiukkaa vaatetusta tulee löysentää.
Heti lääkärinhoitoon.

4.6 Tietoja lääkärille tai muille ensiapua antaville ammattihenkilöille

5. OHJEET TULIPALON VARALTA

5.1 Sopivat sammutusaineet

Pienet palot: jauhe.
Suuret palot: erityisvahto, vesi tai vesisumu.

5.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa

Palossa muodostuu haitallisia höyryjä esim. CO, CO₂, typen oksideja sekä syaanivetyä.
Ks kohta 10.

5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten

Paineilmalaitteet sammuttajille sekä suojavaatetus.

5.5 Muita ohjeita

Suljettuja säiliöitä voidaan jäähdyttää vesisumulla estämään paineen nousu, itsesytyminen sekä räjähtäminen. Höyryt voivat kulkeutua pitkiäkin matkoja ja kertyä mataliin paikkoihin ja lyödä liekin takaisin.

6. OHJEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖJEN VARALTA

6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä

Eristettävä sytytyslähdeistä - Tupakointi kielletty.
Ks kohdat 7 ja 8.
Käytettävä henkilökohtaisia suojaimia ja suojavaatetusta asiantuntijan neuvon mukaan.
Paineilmalaitteet ja saappaat tarvittaessa.
Alue evakuoidaan ja tuuletetaan.

6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä

Ei saa päästää vesistöön, viemäriin tai maaperään.
Pysäytettävä vuoto, ellei siitä ole vaaraa.
Ei saa koskettaa vuotanutta materiaalia.

6.3 Puhdistusohjeet

Puhdistus imukykyisellä materiaalilla(esim. hiekka) ja kootaan talteen tiiviisiin astioihin hävittämistä varten. Varmistauduttava, että HTP-arvot eivät ylitä.
Ks kohta 13.

6.4 Muita ohjeita

Tarvittaessa ilmoitettava heti paikalliselle pelastuslaitokselle

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1 Käsittely

Käyttöpaikalla pitää olla hyvä ilmanvaihto, esim. kohdepoisto.
Estettävä kaasun/huurun/höyryn ja sumun hengittäminen sekä tuotteen nieleminen.
Eristettävä sytytyslähdeistä - Tupakointi kielletty.
Suojattava lämmöltä ja suoralta auringonvalolta.
Käytettävä maadoitettuja välineitä.
Pura siirron aikana syntyvä staattinen sähkövaraus maadoittamalla säiliöt ja laitteet ennen materiaalien siirron aloittamista.
Ravistettava hyvin ennen käyttöä.
Lue käyttöohjeet.

7.2 Varastointi

Säilytettävä viileässä, alkuperäisissä tiiviisti suljetuissa astioissa, hyvintuuletetussa paikassa eristettynä kaikista sytytyslähdeistä. Säilytettävä erillään hapettavista aineista ja hapoista sekä pelkistimistä ja alkaleista.
Varastointilämpötila: 2-35 C.

7.3 Erityiset käyttötavat

Käytettävä aina alkuperäispakkauksia.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

8.1 Altistuksen raja-arvot

8.1.1 HTP-arvot

Etyyliasetatti HTP (2005) = 300 ppm (8h)
Propanoli HTP (2005) = 200 ppm (8h)
Etanoli HTP (2005) = 1000 ppm (8h)
Metyyli-isobutyliketoni HTP (2005) = 20 ppm (8h)

8.1.2 Muut raja-arvot

8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

8.2.1 Työperäisen altistuksen torjunta

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta ja kohdepoistosta käyttöpaikalla.
HTP-arvoja ei saa ylittää.
Käyttöpaikalla oltava silmienhuuhtelumahdollisuus ja hätäsuihku.
Kädet pestävä perusteellisesti aina ennen taukoja ja työn päätyttyä sekä aina ennen ruokailua, tupakointia sekä ennen WC:n käyttöä.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Käytettävä käyttötarkoitukseen sopivaa hengityksensuojainta, jos ilmanvaihto on puutteellinen.

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Käytettävä läpäisemättömiä suojakäsineitä (esim. butyylikumi).

8.2.1.3 Silmiensuojaus
Käytettävä silmien- tai kasvonsuojainta tarvittaessa.

8.2.1.4 Ihonsuojaus
Käytettävä suojavaatetusta esim. laboratoriotakkia.

8.2.2 Ympäristöaltistuksen ehkäiseminen
Ei saa päästää vesistöön, viemäriin tai maaperään.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)
Neste, läpikuultava, keltainen, haju aineelle ominainen.

9.2 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

9.2.1 pH
ei käyttökelpoinen

9.2.2 Kiehumispiste/kiehumisalue
yli 78 C

9.2.3 Leimahduspiste
13 C

9.2.4 Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)

9.2.5 Räjähdysominaisuudet

9.2.5.1 Alempi räjähdysraja
2,0 %

9.2.5.2 Ylempi räjähdysraja
19,0 %

9.2.6 Hapettavat ominaisuudet

9.2.7 Höyrynpaine
< 44,3 mmHg (20 C)

9.2.8 Suhteellinen tiheys
0,82 (Vesi=1)

9.2.9 Liukoisuus

9.2.9.1 Vesiliukoisuus
osittain liukeneva

9.2.9.2 Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)

9.2.10 Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi

9.2.11 Viskositeetti

9.2.12 Höyryntiheys
> 1,59 (ilma=1)

9.2.13 Haihtumisnopeus
< 2,4 (butyyliasetaatti = 1)

9.3 Muut tiedot

Sulamispiste: < 0 C.
Itsesyttymislämpötila: > 300 C.

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1 Vältettävät olosuhteet

Tuote on stabiili.
Höyryt voivat muodostaa ilman kanssa helposti syttyviä seoksia.

10.2 Vältettävät materiaalit

Pelkistimet ja hapettimet sekä hapot ja alkalit.
Reagoi lievästi metallien kanssa.

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet

Ks kohta 5.3.

11. TERVEYSVAIKUTUKSIIN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1 Välitön myrkyllisyys

Etyyliasettaatti LD50 = 5620 mg/kg (suun kautta, rotta)
Propan-2-oli LD50 = 5045 mg/kg (suun kautta, rotta)
Etanoli LD50 = 7060 mg/kg (suun kautta, rotta)
Metyyli-isobutyylimketoni LD50 = 2080 mg/kg (suun kautta, rotta)

11.2 Ärsyttävyyden ja syövyttävyyden

Kuivattaa ja voi ärsyttää ihoa.
Ärsyttää silmiä.
Höyryt ärsyttävät silmiä ja hengitysteitä.

11.3 Herkistyminen

11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys

Voi aiheuttaa toiminnanhäiriöitä maksaan, munuaisiin, sydämeen ja keskushermostoon.

11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin

Pitkäaikainen ihoaltistus voi aiheuttaa ärsytysihottumaa.
Höyryt voivat aiheuttaa päänsärkyä, pahoinvointia ja pyöräytystä.
Suuret pitoisuudet ovat huumaavia ja voivat aiheuttaa tajuttomuuden.

11.6 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

Voi imeytyä ihon läpi.

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1 Ekotoksisuus

12.1.1 Myrkyllisyys vesieläimille

Tietoa ei saatavilla.

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

Tietoa ei saatavilla.

12.2 Liikkuvuus

12.3 Pysyvyys ja hajoavuus

12.3.1 Biologinen hajoavuus

Tietoa ei saatavilla.

12.3.2 Kemiallinen hajoavuus

Tietoa ei saatavilla.

12.4 Biokertyvyyspotentiaali

- 12.5 Muut haitalliset vaikutukset**
Ei saa päästää vesistöön, viemäriin tai maaperään.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Ongelmajätteiden hävityslaitokseen tai hävittäminen paikallisen jätehuoltoviranomaisen hyväksymällä tavalla.

14. KULJETUSTIEDOT

- 14.1 YK-numero**
1210

- 14.2 Pakkausryhmä**
II

14.3 Maakuljetukset

- 14.3.1 Kuljetusluokka**
3, II

- 14.3.2 Vaaran tunnusnumero**
33

- 14.3.3 Rahtikirjan mukainen nimitys**
UN 1210 PAINOVÄRI

- 14.3.4 Muita tietoja**

14.4 Merikuljetukset

- 14.4.1 IMDG-luokka**
3

- 14.4.2 Oikea tekninen nimi**
UN 1210 PRINTING INK, 3, II (13 C)

- 14.4.3 Muita tietoja**
EmS: F-E, S-D

14.5 Ilmakuljetukset

- 14.5.1 ICAO/IATA-luokka**
Luokiteltava aina erikseen jokaisen lähetyksen yhteydessä voimassaolevien määräysten mukaisesti.

- 14.5.2 Oikea tekninen nimi**

- 14.5.3 Muita tietoja**

15. KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

15.1 Varoitusetiketin tietoja

- 15.1.1 Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi**
F Helposti syttyvä

- 15.1.2 Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet**
-

- 15.1.3 R-lausekkeet**
R11 Helposti syttyvää

15.1.4 S-lausekkeet

- S16 Eristettävä sytytyslähteistä.
- S23 Vältettävä höyryn hengittämistä.
- S33 Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti.
- S51 Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta.

15.1.5 Eräitä valmisteita koskevat erityisvaatimukset

15.2 Kansalliset määräykset

16. MUUT TIEDOT

16.1 Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista

- R11 Helposti syttyvää.
- R20 Terveydelle haitallista hengitettynä.
- R36 Ärsyttää silmiä.
- R36/37 Ärsyttää silmiä ja hengityselimiä.
- R66 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
- R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

16.2 Koulutusohjeet

16.3 Käyttörajoitukset

16.4 Lisätiedot

Ks kohta 1.3.

16.5 Käytetyt tietolähteet

16.6 Lisäykset, poistot ja muutokset